

**UCHWAŁA NR XLV//349/2018
RADY MIEJSKIEJ GMINY SKOKI**

z dnia 11 października 2018 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na rok 2019**

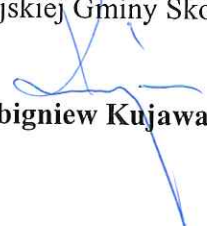
Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2018 poz. 994 ze zm.) oraz art. 4¹ ust. 1, 2, i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. 2016 poz. 487 ze zm.) Rada Miejska Gminy Skoki uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” na rok 2019, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy w Skokach.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Gminy Skoki

Zbigniew Kujawa

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
NA ROK 2019**

A. WPROWADZENIE --KONTEKST SPOŁECZNY

Alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Większe ryzyko niesie za sobą palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek ze spożywaniem alkoholu. Jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych zarówno w skali lokalnej, regionalnej, jak i całego kraju, jest problem jego nadużywania oraz picia napojów alkoholowych w sposób powodujący nieodwracalne, negatywne skutki zdrowotne. Wraz ze wzrostem zamożności obywateli rośnie spożycie alkoholu. Polacy najchętniej sięgają po piwo (58 % wypijanego w Polsce alkoholu), trochę rzadziej po trunki na bazie spirytusu (34 % wypijanego w Polsce alkoholu). Na trzecim miejscu jest wino. Chociaż w światowych zestawieniach to nie Polacy są najbardziej rozpitym narodem, jednak prowadzone przez różne organizacje rankingi wskazują, że po alkohol sięgają znacznie częściej i chętniej niż jeszcze 20 lat temu i zaczynają plasować się w czołówce europejskiej. Średnie spożycie alkoholu w Polsce wynosi ok. 11 litrów czystego alkoholu etylowego na mieszkańca powyżej 15 roku życia rocznie (dla porównania - średnie spożycie alkoholu w Polsce w okresie międzywojennym wynosiło 3,5 litra). Polacy rocznie na głowę spożywają 8 litrów mocnych alkoholi i 99,5 litra piwa. Z danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że zdecydowana większość, bo aż 80 procent Polaków, pije umiarkowanie, czyli nie więcej niż 6 litrów alkoholu rocznie. Około 7% dorosłych Polaków spożywa jednak alkohol problemowo. W grupie tej znajduje się ok. 900 tys. osób uzależnionych oraz ponad 2 mln osób pijących alkohol ryzykownie lub ze szkodami dla zdrowia. Oba style picia można postrzegać jako jeden z pierwszych etapów na drodze do choroby alkoholowej.

Więcej niż połowa alkoholu spożywana jest w Polsce przez ludzi w wieku 25-44 lata, w tym głównie mężczyzn w okresie największej aktywności zawodowej. Jednakże w ostatnich latach zwiększyła się sprzedaż piwa, a niska cena tego artykułu powoduje, że wzrosło na niego zapotrzebowanie, szczególnie wśród młodzieży.

Ogólnokrajowe badania pokazują rosnące tendencje w postawach zagrażających zdrowiu. Rośnie liczba osób nadużywających narkotyków, alkoholu, popełniających czyny niezgodne z prawem, a związane z przemocą. Demoralizacja wiąże się ze wzrostem liczby nieletnich nadużywających alkoholu i innych substancji uzależniających. Rocznie policja notuje 20 tys. nowych przypadków demoralizacji wśród dzieci i młodzieży. Pojawia się więcej przestępstw dokonywanych przez osoby poniżej 13 roku życia, będących nierzadko pod wpływem alkoholu czy narkotyków. Notuje się wzrost picia alkoholu przez dziewczęta i młode, samotne kobiety.

Wiosną 2015 r. w ramach międzynarodowego projektu: „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD) zrealizowano audytoryjne badania ankietowe na próbie reprezentatywnej uczniów klas trzecich szkół gimnazjalnych (wiek: 15 - 16 lat) oraz klas drugich szkół ponadgimnazjalnych (wiek: 17 - 18 lat) naszego kraju.

Celem badania był przede wszystkim pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych, ale także ocena czynników wpływających na ich rozpowszechnienie

Cytując opublikowane wyniki ankiety należy stwierdzić, że „napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 83,8% uczniów z młodszej grupy i 95, 8% uczniów z starszej grupy. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 48,6% piętnasto - szesnastolatków i 82,3% siedemnasto - osiemnastolatków. Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, chociaż raz upiło się 12,5% uczniów z młodszej kohorty i 19,7 % ze starszej grupy wiekowej. W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 63,1 % uczniów młodszych i 35,6% uczniów starszych. Picie napojów alkoholowych jest nieznacznie bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt, chociaż niektóre wskaźniki picia są już takie same”.

Konsekwencje jakie niesie ze sobą spożywanie alkoholu przez młodych ludzi mogą być odczuwalne w całym ich późniejszym dorosłym życiu. Może on poważnie uszkodzić procesy rozwojowe powodując zaburzenia emocjonalności, zdolności uczenia się, prowadzić do zmian w osobowości, zwiększać ryzyko wypadków, zachorowań i śmierci.

Konsumpcja alkoholu ma też istotny wpływ nie tylko na zdrowie fizyczne i psychiczne jednostek, ale i rodzin. Wiąże się z popełnianiem czynów niezgodnych z prawem m. in. z nietrzeźwością kierowców, przemocą w rodzinie, przemocą w środowisku lokalnym, przemocą rówieśniczą w szkołach, zakłócaniem ładu i porządku publicznego.

Alarmujące dane na temat wzrostu spożycia alkoholu wśród Polaków, w tym młodzieży, znacznego obniżenia się wieku inicjacji alkoholowej, przyzwolenia społecznego na spożywanie alkoholu przez młodych ludzi, ponadto silne powiązanie problematyki związanej z nadużywaniem alkoholu z problematyką dotyczącą przemocy w rodzinie, czy zagadnieniami związanymi z chorobami i szkodami społecznymi wywołanymi alkoholem, ukierunkowują działania samorządów terytorialnych w stronę profilaktyki związanej z rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz udzielaniem pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom, a także osobom doznającym przemocy domowej.

B. PODSTAWA PRAWNA, FINANSOWANIE I REALIZACJA PROGRAMU

Podstawę prawną rozwiązywania problemów alkoholowych w Polsce stanowi ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi samorządy gmin wykonują zgodnie z art. 4¹ tejże ustawy w postaci gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, które uwzględniają też założenia Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020. Przedstawia on zadania własne gminy wynikające z powyższej ustawy oraz wybrane zadania ze związanej z nią w dużej mierze ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Określa w szczególności: działania wychowawcze, psychospołeczne, informacyjne, wspierające i pomocowe podejmowane wobec osób uzależnionych i ich rodzin, a także tych, które doświadczają przemocy domowej oraz działania z zakresu szeroko pojętej profilaktyki społecznej.

Zadaniem samorządów terytorialnych jest przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym. Eliminowanie czynników ryzyka może być skuteczne wtedy, gdy wzmocni się czynniki chroniące, do których należą m.in.: pozytywne wzorce zachowań, właściwe i ciekawe zagospodarowanie czasu wolnego, przynależność do grupy społecznej propagującej prozdrowotną i prospołeczną hierarchię wartości.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy 2019 w ramach środków finansowych planowanych w budżecie Gminy Skoki w dziale 851- ochrona zdrowia, w rozdziale 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi, pozyskiwanych z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Może być zasilany m.in. dotacjami z zewnątrz lub darowiznami sponsorów.

Za prawidłową koordynację zadań wynikających z programu odpowiada wyznaczony przez Burmistrza:

1) Gminny Koordynator ds. Uzależnień

C. DIAGNOZA PROBLEMU

Dostępna statystyka dotycząca spożycia alkoholu, wzorów konsumpcji oraz działań podejmowanych na rzecz osób dotkniętych problemem alkoholowym nie jest kompletna i nie pozwala na precyzyjne określenie liczby osób i rodzin dotkniętych alkoholizmem.

Według krajowych danych, populacje osób, u których występują różne kategorie problemów społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu przedstawiają się następująco (dane szacunkowe wg PARPA):

		W Polsce 38,6 mln	W mieście 100 tys. mieszk.	W mieście 25 tys. mieszk.	W gminie 10 tys. mieszk.
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym		Razem ok 2 mln osób: dorośli i dzieci	ok. 5.300 osób:dorośli i dzieci	Około 1.330 osób: dorośli i dzieci	Około 530 osób: dorośli i dzieci

Opierając się na powyższych wynikach analiz należy stwierdzić, że na terenie Miasta i Gminy Skoki żyje około 200 osób cierpiących z powodu choroby alkoholowej. Blisko 400 osób to dorosłe osoby współuzależnione. Podobną liczbę stanowią dzieci żyjące w rodzinach dotkniętych alkoholizmem. Średnio 700 osób pije w sposób szkodliwy dla zdrowia. Wynika z tego, że około 1.700 osób należy do grupy tzw. ryzyka i wymaga podejmowania przez samorząd terytorialny odpowiednich wobec nich działań oraz wytyczania strategii, które będą zwiększać niesienie pomocy psychospołecznej, prawnej, terapeutycznej, rehabilitacyjnej oraz strategii profilaktycznych.

Istotne z punktu trwałości i jakości życia rodziny z problemem alkoholowym jest objęcie pomocą terapeutyczną całej rodziny, gdyż w rodzinach, gdzie występuje problem z alkoholem żyją oprócz osób uzależnionych osoby dorosłe współuzależnione oraz ok. 2 mln dzieci. Te ostatnie żyją w stanie chronicznego stresu i napięcia, co związane jest z niezaspokajaniem przez rodziców ich podstawowych potrzeb. Doświadczają one wielu traumatycznych sytuacji związanych z chaosem i awanturami w domu, a także niewypełnieniem ról rodzicielskich przez uzależnionych, bądź współuzależnionych rodziców.

W związku z brakiem poczucia oparcia ze strony dorosłych, dzieci żyją w poczuciu braku bezpieczeństwa, co powoduje określone zaburzenia emocjonalne i psychiczne. Udzielanie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym jest więc jednym z priorytetowych zadań,

które podejmowane są w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019.

Ze statystyki prowadzonej przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skokach wynika, że w 2015 roku wystosowała 92 zaproszenia na swoje posiedzenia dla osób zgłaszanych jako pijące w sposób nałogowy czy szkodliwy oraz osób wypowiadających się w sprawach dotyczących sądowego zobowiązania osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego. W 2016 roku takich zaproszeń było 104, a w 2017 roku 133. Do końca września 2018 roku ogólna liczba zaproszeń na rozmowy z komisją wyniosła 52. Wśród osób zgłaszanych jako nadużywające alkoholu były osoby zgłaszane po raz pierwszy i takie wobec, których uzyskiwano informacje, że pomimo zastosowanego leczenia łamią abstynencję.

Wszystkie osoby mające problem alkoholowy, które stawily się na wezwania, motywowano do podjęcia leczenia odwykowego, natomiast członków ich rodzin do wzięcia udziału w programach dla osób współuzależnionych czy grupach wsparcia. Do GKRPA oprócz wniosków składanych przez OPS i Policję wpływają wnioski z Prokuratury Rejonowej w Wągrowcu, od kuratorów sądowych, z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wągrowcu, od członków rodzin osób uzależnionych oraz z Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy Domowej w Skokach.

Osoby uzależnione kierowano na leczenie w systemie stacjonarnym lub ambulatoryjnym, korzystały one też z pomocy psychologicznej udzielanej w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym w Skokach.

W roku 2015 Komisja wystąpiła z 4 wnioskami do Sądu Rejonowego w Wągrowcu o sądowe zobowiązanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego w systemie stacjonarnym lub ambulatoryjnym oraz ustanowienie dozoru kuratorskiego na czas leczenia, w roku 2016 wniosków takich było 9, w 2017 było ich 5, a do końca września 2018 roku wystosowano 4 wnioski.

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy Domowej wskazują na fakt, że przemoc często współwystępuje z problemem alkoholowym. Z informacji uzyskanych od sekretarza Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że w roku 2015 w związku z procedurą Niebieskiej Karty prowadzono 14 spraw (a założonych było kart 20), w 2016 roku 20 spraw, w 2017 kart było 32, a do września 2018 roku wpłynęło 17 kart.

Od kilku lat w znaczącym stopniu wzrasta liczba osób korzystających z indywidualnych porad i konsultacji udzielanych przez psychologów w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym przeznaczonym dla osób uzależnionych, członków ich rodzin oraz osób doznających przemocy domowej. Świadczy to o skali zjawiska oraz wzrastającej świadomości społeczeństwa i jego lepszej edukacji w zakresie problemów społecznych. W roku 2016, 2017 i 2018 w Punkcie zatrudnionych było dwóch psychologów, w tym jeden posiadający kwalifikacje instruktora terapii uzależnień. W roku 2018 zwiększono liczbę godzin świadczenia usług psychologicznych.

Ze statystyk Ośrodka Pomocy Społecznej w Skokach wynika, że alkoholizm w większości przypadków nie jest główną przyczyną udzielania świadczeń przez OPS. Jego występowanie odnotowuje się wtórnie przy okazji innych problemów społecznych.

W 2015 roku rodzin korzystających z pomocy OPS w Skokach było 617, w roku 2016 było ich 361, w roku 2017 liczba ta wyniosła 364, a w 2018 roku były to 284 rodziny.

W związku z występowaniem problemu alkoholowego w roku 2015 udzielono pomocy 23 rodzinom, w tym 66 członkom tych rodzin. W roku 2016 rodzin takich było 23, a członków rodzin 37, w 2017 roku 24 rodziny i 48 członków rodzin, w 2018 roku rodzin jak dotąd było 10, a ich członków 18.

Na świadczenia dla rodzin w związku z występowaniem problemu alkoholowego Ośrodek Pomocy Społecznej w Skokach wydatkował w 2015 roku kwotę 6.837,00-zł, w 2016 roku 8.824,46,-zł, w 2017 roku 8.877,53-zł, a w 2018 roku jak dotąd 7.489,51-zł.

W związku z występowaniem problemu przemocy domowej w roku 2015 udzielono pomocy 9 rodzinom i 35 członkom rodzin, w 2016 roku 7 rodzinom i 21 członkom tych rodzin, w 2017 roku rodzin takich było 12 a członków rodzin 37. Natomiast w 2018 roku jak dotąd rodzin było 8, a członków rodzin 22.

Na świadczenia dla rodzin w związku z występowaniem problemu przemocy w rodzinie Ośrodek Pomocy Społecznej w Skokach wydatkował w 2015 roku 1.951,00-zł, w 2016 roku 5.705,50-zł, w 2017 roku 9.668,59-zł, a w 2018 roku 3.008,40-zł.

Statystyki policyjne wskazują na ciągle aktualny problem przypadków prowadzenia pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości oraz zakłócanie ładu i porządku publicznego przez pijane osoby, które niejednokrotnie wymagają umieszczenia ich do czasu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych.

Przeprowadzona w roku 2014 w ramach diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych ankieta (wśród 656 uczniów z klas V i VI Szkoły Podstawowej w Skokach, Szkoły Podstawowej w Jabłkowie z filiami w Lechlinie i Rejowcu oraz uczniów Gimnazjum nr 1 w Skokach) wykazała, że spora grupa, bo około 18% respondentów zadeklarowało swój kontakt z alkoholem.

Spośród uczniów, którzy przyznali się do kontaktu z alkoholem, największa część po raz pierwszy spróbowała alkoholu na wagarach (45%). W dyskotecę/pubie po raz pierwszy piło 29%, na wakacjach 15%. Pozostali uczniowie wskazali na inne niż wymienione w badaniu możliwości.

Większość z tych, którzy pili już alkohol, bo 83% wskazuje, że do pierwszego razu nikt ich nie namawiał, natomiast 17% doświadczyło nakłaniania do jego spożycia. Młodzi piją głównie dla towarzystwa (60% mających kontakt z alkoholem). 14% z pijących przyznaje się do sięgania po alkohol w chwilach smutku i złości, co może wskazywać na traktowanie przez nich alkoholu jak „leku na problemy” i małej umiejętności radzenia sobie ze stresem. Budujące jest to, że większość uczniów uważa, że alkohol nie pomaga w sytuacjach kryzysowych. Pozostali wskazują na inne przyczyny używania alkoholu a 8% pijących twierdzi, że pije z przyzajenia, choć ważne byłoby bliższe rozeznanie się w tym, jak to jest przez nich pojmowane. Młodzież najczęściej pije piwo i drinki, następnie wódkę. Najrzadziej sięga po wino. Wynik ten potwierdza tendencje krajowe

Zdaniem 50% uczniów deklarujących kontakt z alkoholem, ich rodzice nie zdają sobie z tego faktu sprawy. Natomiast ci, którzy wiedzą, podejmują z dziećmi na ten temat rozmowy. Są też rodzice, którzy surowo za picie alkoholu karzą. Jednakże niepokojące jest stwierdzenie 8% uczniów mających kontakt z alkoholem, że rodzice nie interesują się tym.

Młodzież wysoko ocenia swoją wiedzę na temat zdrowotnych konsekwencji picia alkoholu, ale 21 % uczniów przyznaje, że takiej wiedzy nie posiada.

W Gminie Skoki trzykrotnie przeprowadzono również badanie ankietowe wśród uczniów klas V szkół podstawowych oraz klas II gimnazjum pod nazwą „Młodzi Polacy o zachowaniach ryzykownych”(w 2007, 2009 i 2017 roku). Podczas niego ankietowani określali swój stosunek do alkoholu, narkotyków i przemocy.

Wyniki wskazują na fakt, że w grupie wiekowej obejmującej dziewczęta i chłopców w wieku średnio 10-11 lat nie obserwuje się problemu alkoholowego ani nikotynowego. Postawy większości ankietowanych do spożywania alkoholu przez rówieśników i nich samych są właściwe. Większą swobodę w tym względzie pozostawiają dorosłym. Z wypowiedzi nieletnich wynika, że postawy rodziców w stosunku do spożywania alkoholu przez dzieci są również w większości prawidłowe.

Większy problem mieli ankietowani z problematyką przemocy, gdyż gro ankietowanych uznała, że są sytuacje kiedy jest ona dopuszczalna np. kiedy inna osoba ich obraża, wyśmiewa lub zaczepia, obraża rodzinę, koleżanki lub kolegów.

W drugiej grupie wiekowej obejmującej młodzież z klas II gimnazjum problem był już bardziej skomplikowany. Uczniowie częściej deklarowali swój oraz rówieśników kontakt z używkami (w tym z alkoholem) oraz przyzwolenie rodziców na próby spożywania alkoholu. Odnosząc się jeszcze do powyższych danych diagnostycznych stwierdzić należy, że w perspektywie długoterminowej, skuteczne rozwiązania problemów społecznych to takie, które pomogą m. in. w:

- poszukiwaniu pracy,
- leczeniu uzależnień i współuzależnienia,
- udzielaniu doradztwa i wsparcia w zakresie rozwiązywania problemów rodzinnych,
- kontynuacji działań dotyczących profilaktyki szkolnej,
- zwiększeniu dostępności programów i działań edukacyjnych dla dorosłych, młodzieży i dzieci dotyczących problemów alkoholowych i innych substancji psychoaktywnych, przeciwdziałających przemocy domowej i rówieśniczej, promujących zdrowy styl życia itp.,
- utrzymywaniu właściwych postaw wobec alkoholu tych uczniów, którzy nie podejmują prób picia,
- zmianie postaw wobec alkoholu tej części młodych ludzi, którzy mają za sobą inicjację alkoholową,
- przestrzeganiu ustawowego zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

Zadaniem dorosłych (rodziców, nauczycieli, przedstawicieli środowisk lokalnych) jest przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom uczniów, takim jak: zażywanie narkotyków, picie alkoholu, palenie papierosów, stosowanie przemocy itp. Eliminowanie czynników ryzyka może być skuteczne tylko wtedy, gdy wzmocni się czynniki chroniące, do których należą: pozytywne wzorce zachowań, właściwe i ciekawe zagospodarowanie czasu wolnego, wprowadzanie zadań wymagających zdrowej rywalizacji opartej na współpracy, przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej.

D. LOKALNA LISTA ZASOBÓW – PODMIOTY MOGĄCE UCZESTNICZYĆ W REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skokach.
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Skokach.
3. Komisariat Policji w Skokach.
4. Szkoły i placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Skoki:
  - Przedszkole Samorządowe im. Kubusia Puchatka w Skokach,
  - Przedszkole Publiczne „Tęczowa Łąka” w Jabłkowie z oddziałami w Łosińcu i Rejowcu.
  - Niepubliczne Przedszkole Artystyczne w Potrzebowie,
  - Niepubliczne Przedszkole Językowe „Akademia Rozwoju” w Skokach,
  - Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Skokach,
  - Szkoła Podstawowa w Jabłkowie z filiami w Lechlinie i Rejowcu,

- Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Antoniewie.
- 5. Świetlica w Skokach i świetlice wiejskie działające na terenie Gminy.
- 6. Punkt Informacyjny – Konsultacyjny w Skokach.
- 7. FALCO - Przychodnia Medycyny Rodzinnej Marcin Sokół.
- 8. HIPOKRATES – Zespół Gabinetów Lekarza Rodzinnego.
- 9. Parafia rzymskokatolicka p.w. św. Mikołaja Biskupa w Skokach.
- 10. Grupa samopomocowa AA „Mariola” w Skokach.
- 11. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Skokach.
- 12. Biblioteka Publiczna w Skokach.
- 13. Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych.
- 14. Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Skoki.
- 15. Szkoły Nauki Jazdy.

E. PRIORYTETOWE CELE WYZNACZAJĄCE ZADANIA Z ZAKRESU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2019

1. Zmniejszenie szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych piciem alkoholu oraz powiązanych z nim szkód związanych z przemocą w rodzinie.
2. Zapobieganie sięganiu po alkohol przez dzieci i młodzież.
3. Udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin należących do grup tzw. ryzyka.
4. Zwiększenie oferty działań promujących zdrowy styl życia wśród społeczności lokalnej.
5. Zwiększenie wiedzy mieszkańców Miasta i Gminy Skoki na temat szkodliwości alkoholu i innych środków psychoaktywnych, a także na temat problemu przemocy domowej.
6. Zwiększenie kompetencji osób zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na terenie Miasta i Gminy Skoki.

F. SZCZEGÓŁOWE ZADANIA PROGRAMU

I. Zadania w zakresie zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, udzielania im pomocy psychospołecznej oraz zmniejszenia szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych piciem alkoholu

1. Kontynuowanie współpracy z Ośrodkami Zdrowia „Falco” i „Hipokrates” w zakresie motywowania osób uzależnionych do leczenia odwykowego i zmniejszania szkód zdrowotnych spowodowanych piciem alkoholu oraz kierowania ich na leczenie odwykowe.
2. Kontynuowanie współpracy z Poradniami Leczenia Uzależnień w Wągrowcu i Poznaniu.
3. Prowadzenie współpracy z Sądem Rejonowym w Wągrowcu w zakresie kierowania osób uzależnionych na leczenie odwykowe.

Finansowanie przewidzianych w tym zakresie opłat sądowych na wnioski kierowane do Sądu przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skokach oraz opłat za przeprowadzanie badań i wydawanie opinii przez biegłych sądowych.

4. Prowadzenie współpracy z Prokuraturą Rejonową w Wągrowcu, kuratorami zawodowymi i społecznymi, Komisariatem Policji w Skokach, Komendą Powiatową Policji w Wągrowcu, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przemocy Domowej w Skokach w sprawach dotyczących procedury sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego.

5. Prowadzenie współpracy z w obszarze korzystania przez osoby uzależnione z terapii uzależnień z Wojewódzkim Szpitalem dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Gnieźnie, Zakładem Uzależnień w Charcicach, Oddziałem Leczenia Uzależnień Szpitala Wojewódzkiego w Poznaniu oraz innymi placówkami świadczącymi usługi w tym zakresie.

6. Wspomaganie działalności grupy samopomocowej AA „Mariola” w Skokach.

7. Prowadzenie współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Skokach w zakresie udzielania pomocy psychospołecznej i socjalnej osobom uzależnionym.

8. Rozpowszechnianie informacji o prowadzonej działalności psychologicznej, terapeutycznej, rehabilitacyjnej, wspierającej, edukacyjnej itp. przez media lokalne, ulotki, tablice ogłoszeniowe itp.

9. Prowadzenie i finansowanie działalności Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i członków ich rodzin oraz osób doznających przemocy domowej.

10. Zakup materiałów edukacyjnych dla osób uzależnionych.

II. Zadania w zakresie udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

1. Wspomaganie działalności grup wsparcia dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i problemem przemocy domowej.

2. Organizowanie i finansowanie wypoczynku (np. letniego, zimowego) dzieciom pochodzącym z rodzin należących do grup tzw. ryzyka.

3. Finansowanie zajęć opiekuńczo – wychowawczych przeznaczonych dla dzieci z rodzin pozostających w kryzysie i należących do grup tzw. ryzyka w świetlicy działającej na terenie Skoków i w świetlicach wiejskich m.in. poprzez:

a) finansowanie pracy wychowawców i innych osób prowadzących zajęcia,

b) zakup materiałów do prowadzenia zajęć z dziećmi, środków do utrzymania w czystości pomieszczeń, w których odbywają się zajęcia itp.

4. Prowadzenie i finansowanie działalności Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i członków ich rodzin oraz osób doznających przemocy domowej.

Finansowanie w tym zakresie m. in.:

a) poradnictwa, konsultacji, działań edukacyjnych i działań wspierających

skierowanych do osób uzależnionych, członków rodzin z problemami uzależnień i przemocy domowej itp.

b) prac pomocniczych,

c) doposażenia lokalu, w którym działa Punkt w niezbędny sprzęt biurowy,

komputerowy, wyposażenia wnętrz, naczynia, materiały edukacyjne np. czasopisma, plakaty, ulotki, broszury, filmy, środki czystości itp.

5. Zakup materiałów edukacyjnych i informacyjnych do wykorzystania w grupach wsparcia oraz przez instytucje zajmujące się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przemocy.

6. Wzmocnienie działań służących zwiększeniu aktywności przedstawicieli policji, pracowników socjalnych, oświaty, służby zdrowia i innych grup społecznych na rzecz ochrony rodzin przed alkoholizmem i przemocą m. in. poprzez organizowanie i finansowanie szkoleń, porad, debat, seminariów, konferencji itp., finansowanie udziału w otwartych szkoleniach zewnętrznych,

7. Finansowanie szkoleń i dofinansowywanie kursów osobom pracującym z dziećmi z grup tzw. ryzyka w zakresie zdobywania kwalifikacji i umiejętności przydatnych w pracy zawodowej.

8. Współdziałanie ze strukturami policji, pomocy społecznej, sądami, prokuraturami, zespołem interdyscyplinarnym itd. w zakresie wdrażania procedury „Niebieska Karta”.

III. Zadania w obszarze prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym organizowania i prowadzenia zajęć promujących zdrowy styl życia, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych:

1. Organizowanie, finansowanie szkoleń dla nauczycieli, psychologów, pedagogów,

pracowników socjalnych, policji, kuratorów, samorządowców, członków GKRPA, służby zdrowia i pracowników innych służb społecznych w zakresie zdobywania wiedzy na temat uzależnień i przemocy oraz kwalifikacji niezbędnych do organizowania i prowadzenia działań profilaktyczno – wychowawczych i korekcyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży.

2. Finansowanie programów i działań edukacyjno-profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży i rodziców oraz zakupu materiałów do realizacji zajęć.

3. Dofinansowywanie działalności organizacji i instytucji podejmujących działania promujące zdrowy styl życia wśród społeczności lokalnej m. in. poprzez: organizację środowiskowych programów profilaktycznych, imprez o charakterze prewencyjnym, przedsięwzięć trzeźwościowych, sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych połączonych z profilaktyką uzależnień i przemocy domowej, debat w lokalnych mediach, itp.

4. Organizowanie i finansowanie kampanii profilaktyczno – edukacyjnych.

5. Dofinansowanie dni profilaktyki w szkołach i przedszkolach.

6. Finansowanie lub dofinansowywanie działań zmierzających do organizowania czasu

wolnego dzieciom i młodzieży – tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymywania się od sięgania po środki psychoaktywne i rozwija czynniki ochronne (zajęcia pozalekcyjne, konkursy, festyny, przeglądy, koncerty itp.)

7. Podejmowanie i dofinansowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscu publicznym.

8. Prowadzenie i finansowanie działań na rzecz dożywiania dzieci z rodzin pozostających w kryzysie i należących do grup tzw. ryzyka prowadzonych w świetlicy w Skokach i świetlicach wiejskich.

9. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców alkoholu.

IV. Zadania w zakresie prowadzenia działań związanych z wydawaniem i cofaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

1. Opiniowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skokach wniosków dotyczących uzyskiwania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych odnośnie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej Gminy Skoki.

2. Podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skokach kontroli punktów sprzedaży w zakresie przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

3. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13[1] i 15 ustawy (zakaz reklamy i sprzedaży alkoholu nieletnim).

V. Zadania w obszarze wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób

fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

Podejmowanie współpracy z:

- 1) Stowarzyszeniem Wspierania Dziecka i Rodziny „Alia” w Antoniewie,
- 2) Stowarzyszeniem Edukacyjnym „Tęcza” w Jabłkowie,
- 3) Komisariatem Policji w Skokach,
- 4) Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Skokach,
- 5) szkołami, przedszkolami i placówkami oświatowymi,
- 6) innymi organizacjami i instytucjami,

np. w zakresie udzielania pomocy merytorycznej czy finansowania lub dofinansowania wybranych działań.

VI. Organizowanie pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych w Skokach oraz Gminnego Koordynatora ds. Uzależnień

poprzez:

1. Zapewnienie warunków lokalowych, sprzętowych i materiałowo – technicznych

do działalności (np. poprzez zakup materiałów i akcesoriów biurowych oraz komputerowych niezbędnych do prowadzenia działalności Gminnego Koordynatora ds. Uzależnień i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych).

2. Określenie członkom komisji za udział w jej w pracach zryczałtowanego wynagrodzenia w wysokości 400, – zł brutto miesięcznie, a przewodniczącemu komisji i jej sekretarzowi 550,- zł brutto miesięcznie.

Podstawą wypłacenia należności jest obecność członka komisji na posiedzeniu potwierdzona podpisem na liście obecności z poszczególnych posiedzeń.

W przypadku nieobecności członka komisji na posiedzeniu, wynagrodzenie umniejsza się proporcjonalnie do ilości posiedzeń odbytych w danym miesiącu.

3. Ponadto członkowie Komisji otrzymują 50,- zł brutto za:

- za każdą kontrolę punktu sprzedaży,
- za każdorazowe reprezentowanie komisji w sądzie w sprawach przez nią Inicjowanych.

4. Członek Komisji wytypowany do uczestniczenia z jej ramienia w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy Domowej otrzyma dodatkowo za swoją miesięczną pracę 100,-zł brutto.

5. Finansowanie udziału w szkoleniach i konferencjach zwiększających kompetencje członków komisji i koordynatora organizowanych przez różne instytucje zajmujące się rozwiązywaniem problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz konferencji i szkoleń przez komisję lub koordynatora organizowanych.
6. Zapewnienie zwrotu kosztów podróży w związku z wykonywaniem zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz obowiązujących w tym zakresie ustaw na zasadach określonych rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 roku w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U. z 2013 r. poz. 167).

VII. Zadania związane z diagnozowaniem środowiska lokalnego w zakresie występujących w nim problemów alkoholowych:

1. Analiza problemów alkoholowych występujących na terenie Miasta i Gminy Skoki m.in. na podstawie danych uzyskanych z instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów zdrowotnych i społecznych na tym terenie.

G. SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI

Stałe monitorowanie sytuacji w zakresie używania i eksperymentowania z alkoholem oraz poziomu wiedzy społeczeństwa na temat zjawiska alkoholizmu, podejmowanych przez jego członków zachowań ryzykownych może stanowić podstawy do planowania działań profilaktycznych, interwencyjnych, edukacyjnych, terapeutycznych oraz przesłanki do oceny ich skuteczności.

Monitorowanie i ewaluacja Programu na terenie Gminy Skoki odbywać się będzie we współpracy i na podstawie informacji pozyskanych od instytucji i organizacji działających w obszarze problematyki związanej z realizacją zadań w nim ujętych. Polegać będzie na:

- 1) zbieraniu danych statystycznych,
- 2) prowadzeniu badań ankietowych dotyczących skali zjawiska,
- 3) analizie uzyskanych danych, opracowaniu wniosków i priorytetów do dalszej pracy.

Wskaźniki monitoringu to m.in.:

- 1) liczba osób zgłoszonych do GKRPA jako nadużywające alkoholu,
- 2) liczba spraw kierowanych do biegłych sądowych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- 3) liczba wniosków kierowanych do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego,
- 4) liczba osób objętych terapią,
- 5) liczba osób objętych działaniami pomocowymi,
- 6) liczba dzieci, młodzieży i dorosłych objętych działaniami profilaktycznymi, edukacyjnymi i informacyjnymi,
- 7) liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych i liczba osób w nich uczestnicząca,
- 8) liczba osób korzystających z usług specjalistycznych w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym w Skokach,

- 9) liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach opiekuńczo – wychowawczych prowadzonych m.in. w świetlicach,
- 10) liczba kontroli i skontrolowanych punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 11) liczba zakupionych i rozprowadzonych materiałów edukacyjnych,
- 12) liczba prowadzonych kampanii edukacyjno – profilaktycznych.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Gminy Skoki

Zbigniew Kujawa